

hribih skozi gozdno mahovito plast precejala, ki je za- državala nje preobilni odtok.

Drugače je zdaj! Kmet in gospod se skušata, kdo ima bolj ostro sekuro, ki podira les, — za pogozdovanje se pa nobeden ne zmeni. Ozri se po graških grapah na desno, ozri se na levo, povsod gola skala! Lepi Krim, katerega plašč bil je z mogočno hojo in bu- kovjem tako gosto zaraščen, da solnčni žar tal dosegel ni, kaže uže golo skalovje. Gozd, največi prijatelj pol- jedelstva, zastavi pot viharju, brani oblaku, da se vodé neutegoma ne iznebijo in stori, da se gorkota in mraz prehitro ne pričneta.

Kolika dobrota je gozd, kaže nam z ostrimi črkami letos Notranjska in Istra. Tu ni gozdov, pa tudi kruha ne; huda suša je vse poljske pridelke posmodila, in redko kedaj se bo kmetovalec teh krajev z dobro letino hvaliti zamogel, kajti pregnal je posredovalca vlage, branitelja zoper škodljive vetrove in nenavadne izpremembe v toploti. Rad bi zdaj z matiko popravil, pa ni mogoče, tudi ona se zastonj vdira v zemljo, divja burja je plodno prst odnesla, a skala ni prostor za tako orodje.

Postavo imamo, katera naj bi neusmiljeno pokon- čevanje gozdov branila, a kakošni da so nasledki njeni, tega zapaziti ni. — Seka se vpričo glavnega mesta, seka se v raznih krajih dežele, gozd mora vničen biti, suha krajina bode kmalu vsa Kranjska.

Mnogo se piše, pa tudi v resnici dela o pogozdo- vanji Krasa, lepo, hvalevredno početje! — Tam švigajo gozdni nadzorniki sem pa tje, mnogo novcev gotovo to stane, toda bati se je, da bi žrtve ne bile v nobeni pri- meri z vspehom.

Kdo ne bode grajal gasilcev, ki uže pogoreli del vasi z naporom vse moči gasijo, ne pa da bi hiteli s tem ogenj udušiti, da bi poslopja, katera ravno pleme oblizuje, varovali.

Mera ob stebrih ljubljanskih mostov in ob kolu pod Malim grabnom kaže stanje naše glavne reke Ljub- ljanice. Bere se na njej, da prevelika voda v naglici nastopi, da pa tudi hitro vpade na tako nizko stopinjo, da jedva mestno nesnago odnaša. Številke na teh de- skah kažejo velik razloček med majhno in veliko vodo, te spričujejo, da naši gozdi umnega gospodarstva ne poznajo, da voda, kakor z neba pade, takoj v dolino pridere, ki trga, pere in jemlje, kar zadene. — Našo dolino šibajo povodnji in suša, kajti neprevidni kmeto- valec jej je z gozdom vničil zavetje proti divjemu ele- mentu. Ozemlje, katero se v močvirsko dolino odceja, šteje gotovo nad 10 štirjaških milj, vendar njega glavno reko pregazi o poletnem času otrok, da le hoditi zna.

Reka Rhone na Francoskem je za časa vlade Na- poleona III. s poplavo veliko škodo delala. Po ne- ugodnih poročilih vznemirjeni cesar ukaže stvar preisko- vati, da bi se vzroku na sled prišlo. V to svrhu pokli- cani veščaki po preiskavi poročajo, da nezgode delajo goli gozdi pri izvirih te reke. Napoleon prepové z ostrimi ukazi brezumno sekanje drevja po onih krajih in zaukaže vsa sredstva v to napeti, da se izsekani gozdi zopet nasadé. Z gozdnim varstvom začele so se nezgode manjšati in nadejati se je, da bodo v kratkem odnehale.

Tako tudi naj bi se pri nas ravnalo, nehali naj bi brezvspešni obhodi in poročila, delati naj bi se pri- čelo, in če je postava neukretna, naj se prestroji. Ako časa ne primanjkuje za naredbe, ki so narodnemu raz- vitju in njega obstanku škodljive, zakaj bi se o tej za- devi, ki je velikanske važnosti, delati ne pričelo?

Zaman je misliti, da bi se preobilim vodam z urav- navanjem vodotočev v okom prišlo, dokler z gozdom tako neumno delamo. Proč s sekuro, pa matiko v roke;

nadlegujmo plevel pa pustimo gozde, naše največe do- brotnike, naj rastejo; z njih razvitjem se bode tudi bla- gostanje k nam vrnilo.

V Lipah.

M. Peruzzi.

Koliko zemljiškega davka plačujejo dosihmal dežele avstrijske.

V zadnjem našem listu smo v sestavku „Zemljiški davek pred državnim zborom“ rekli, da vse dežele naše polovice cesarstva plačujejo nad 37 milijonov goldinarjev davka na leto.

Naj danes našim bralcem povemo, koliko ga vsaka dežela 1) skupaj plačuje, 2) koliko vsaka dežela po- sebej od enega oralca in 3) koliko oralov zemlje imajo zemljišča vsake dežele.

Dežela:	Skupni znesek njenega davka v goldinarjih	Koliko plačuje davka od enega oralca	Koliko oralov znašajo njena zemljišča
Česka	13.984.465	1.60	9,028.500
Moravska	5,355.850	1.43	3,862.900
Doljna Avstrijska	3,837.364	1.16	3,444.900
Gornja Avstrijska	2,204.035	1.16	2,084.700
Šlezka	975.495	1.13	894.500
Štajarska	2,041.626	— .57	3,901.900
Kranjska	943.530	— .57	1,735.700
Primorsko	715.655	— .55	1,388.200
Koroška	703.640	— .44	1,802.600
Solnograško	377.755	— .38	1,245.200
Galicija	4,495.539	— .35	13.640.600
Tirolska in Predarlška	1,089.111	.26	5,096.200
Bukovina	360.000	— .20	1,816.100
Dalmacija	362.490	— .17	2,223.000

Iz te sestave je razvidno, da je dežela kranjska preobložena memo mnogih družih in zakaj da se Po- jaci ustavljajo uravnavi zemljiškega davka.

Gospodarske skušnje.

Kako kleti očediti plesnobe.

Da zatuhle kleti, v katerih se na stenah in na tleh nahaja plesnoba, dobro očistiš, vzemi globoko posodo, v katero deneš 2—4 funte soli; to posodo postavi na sredo kleti, zapri vsa okna in vrata, dobro zamaši vse sode ter potem vlij na sol žveplene kisline (hu- dičevega olja), in sicer na 2 funta soli 1 funt te kisline. Ko si vse to storil, beži iz kleti. Dve uri naj ostane klet zaprta in noben človek naj va-njo ne stopi, kajti utegnil bi se zadušiti. Po preteku dveh ur odpri okna in vrata, ter jih drži odprta tako dolgo, da je izginil zadušljivi sopar. Ko je klet tako dobro prezračena bila, omedi plesnino od sten in tal. S tem se tudi odpravi tisti plesnjivi smrad, ki spomladi silno neugodno upliva na mleko v kleti shranjeno, in ki tudi lahko povod dá k plesnobi vina.

Najbolji gnoj za sadna drevesa in povrtnino.

Vzemi kad — piše „Fundgrube“ — pa jo napolni do tretjine z ovčjim ali kozjim gnojem in z ro- ženo strugovino; na to vlij do vrha vode. To večkrat mešaj, čez 14 dni pa s to vodo prilivaj dreve- som ali povrtnini, in pospešil bodeš rast.